

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Poláchem ve věci

žalobkyně: **V. V. H.,**
bytem X
zastoupna JUDr. Ivou Repa Kremplovou, advokátkou,
se sídlem Okružní 433/1, 638 00 Brno

proti
žalovanému: **Krajský úřad Jihomoravského kraje**
se sídlem Žerotínovo náměstí 449/3, 601 82 Brno

o žalobě proti rozhodnutí ze dne 7. 8. 2023, č. j. JMK 106130/2023, sp. zn. S-JMK 92720/2023
OSV-ZS,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá.**
- II. Žalobkyně **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

1. Žalobkyně se včasné podanou žalobou, doručenou Krajskému soudu v Brně (dále též „krajský soud“ či „zdejší soud“), domáhala zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalovaného (dále též „napadené rozhodnutí“), kterým bylo zamítnuto odvolání žalobkyně a potvrzeno rozhodnutí Městského úřadu Kyjov (dále též „správní orgán I.

stupně“) ze dne 9. 5. 2023, č. j. OSV555568/23/276, sp. zn. OSV8419/2022 (dále též „prvostupňové rozhodnutí“).

2. Prvostupňovým rozhodnutím byla žalobkyně uznána vinnou ze spáchání přestupku podle ustanovení § 59 odst. 1 písm. h) zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí (dále jen „zákon o sociálně-právní ochraně dětí“). Přestupku se žalobkyně dopustila tím, že proti svému nezletilému synovi J. H., nar. X (dále jen „nezletilý“) použila nepřiměřený výchovný prostředek, toho se dopustila tím, že minimálně v období od 1. 8. 2021 do 28. 2. 2022, v přesně nezjištěných časech, v rodinném domě na adrese X, opakovaně, minimálně dvakrát týdně, trestala nezletilého tak, že ho bouchala vařečkou po zadku.
3. Za spáchání přestupku bylo žalobkyni uděleno napomenutí dle § 35 písm. a) a § 45 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“). Současně byla žalobkyni podle ustanovení § 95 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky a v souvislosti s § 6 odst. 1 vyhlášky č. 520/2005 Sb., uložena povinnost nahradit náklady spojené s projednáním přestupku ve výši 1 000 Kč.

II. Žaloba

4. Dle § 5 zákona o odpovědnosti za přestupky je přestupkem společensky škodlivý protiprávní čin, který je v zákoně za přestupe výslovně označen a který vykazuje znaky stanovené zákonem, nejde-li o trestný čin. Na uplatnění zásady *nullum crimen sine lege, nulla poena sine lege* nelze rezignovat ani v oblasti správního trestání.
5. V řízení bylo zjištěno, že chování nezletilého k žalobkyni, jejímu partnerovi a dceři lze označit za neadekvátní, a za verbálně a brachiálně agresivní, o čemž vypovídají důkazy v podobě videozáznamů a fotografií, které jsou součástí správního spisu. Za situace, kdy již nebylo žádné jiné alternativy, žalobkyně chování nezletilého usměrnila tím, že jej uhodila vařečkou (resp. lehkou dřevěnou obracečkou) po zadku, a to v počtu jednoho až dvou uhození. Plácnutí nezletilého žalobkyně použila vždy až jako poslední krajní možnost, jak nezletilého usměrnit k přiměřené obraně, když ji syn napadal a demoloval celou domácnost.
6. Žalobkyně nesouhlasí s právním závěrem žalovaného o tom, že užití tělesných či fyzických trestů je nepřipustné. Čl. 19 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte není samovykonatelný, není způsobilý per se zavazovat subjekty vnitrostátního práva a ukládat jim práva a povinnosti. Z textace čl. 19 odst. 1 Úmluvy plyne, že zavazuje pouze smluvní státy k tomu, aby přijaly prováděcí vnitrostátní právní úpravu. Až tato prováděcí právní úprava může být pro jednotlivé subjekty uvnitř státu závazná. Tomu odpovídající právní úprava však v tuzemském právním řádu absentuje. Za situace, kdy není čl. 19 odst. 1 Úmluvy samovykonatelný, není splněna jedna z podmínek čl. 10 Ústavy, který normuje aplikační přednost mezinárodních smluv před zákonem.
7. Žalovaný přitom odmítl zjišťovat, zda bylo tělesné trestání aplikované žalobkyní na nezletilého přiměřeným výchovným prostředkem ve smyslu § 59 odst. 1 písm. h) zákona o sociálně-právní ochraně dětí. Své posouzení založil na tom, že užití tělesných či fyzických trestů je nepřipustné, neboť je nutno vycházet z teze, že tělesné trestání dětí nemůže být tolerováno, ať je k tomu použit jakýkoli nástroj či prostředek. Žalobce má proto za to, že došlo k porušení jedné ze základních zásad správního trestání, tj. že není

přestupku a právního trestu, nestanoví-li tak zákon. Žalobkyně by totiž spáchala přestupek pouze, pokud by bylo zjištěno a prokázáno, že jí aplikovaný tělesný trest nebyl přiměřeným výchovným prostředkem – nic takového žalovaný ani fakticky nezkoumal. Pokud by se touto otázkou zabýval, musel by dospět k závěru, že nepřiměřený nebyl.

8. V druhé části žaloby se žalobkyně zabývala procesním pochybením správních orgánů. Žalovaný rezignoval na dostatečné zjištění skutkového stavu. Nezabýval se tím, zda je použité lehké dřevěné obracečky významné pro závěr o nepřiměřenosti výchovného prostředku aplikovaného žalobkyní. Nevypořádal proto náležitě odvolací námitku a jeho rozhodnutí je tak nepřezkoumatelné. Žalovaný navíc nedostatečně zjistil skutkový stav věci i pokud jde o dobu po kterou mělo k trestání nezletilého docházet. Uvedl, že by zjištění nemělo vliv na rozhodnutí krajského úřadu, neboť užití tělesných či fyzických trestů je nepřijatelné. V textu napadeného rozhodnutí pak žalovaný také zmiňoval studie svědčící o negativním vlivu fyzických trestu. Žádné konkrétní podklady rozhodnutí však žalovaný do správního spisu nezaložil, studie kterými argumentoval ani blíže neoznačil. Žalobkyně nemá za to, že by informace z těchto studií plynoucí mohly být označeny za notorietu. Závěrem žalobkyně shrnula, že napadené rozhodnutí trpí několika závažnými procesními vadami, které vedly k nezákonnému rozhodnutí o věci samé, a které mají za následek nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí. Navrhla, aby soud napadené a prvostupňové rozhodnutí zrušil.

III. Vyjádření žalovaného a replika žalobkyně

9. Žalovaný ve vyjádření uvedl, že v souvislosti s novelou zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „občanský zákoník“) se stane jakékoliv tělesné trestání dětí nepřijatelné. Konstatoval, že Česká republika je jednou z posledních zemí Evropské unie, kde podobná úprava chyběla. Právní úprava, která považuje přiměřený tělesný trest za výchovný prostředek, není v souladu s mezinárodními závazky České republiky, jako je Úmluva o právech dítěte. Za současné právní úpravy však správní orgány musely posoudit, zda trestání nezletilého lze považovat za nepřiměřený výchovný prostředek. Tímto se žalovaný zabýval na str. 10 a násl. napadeného rozhodnutí.
10. Je pravdou, že v českém právním řádu prozatím není výslovně zakázáno používat tělesné tresty, nicméně použití nepřiměřených výchovných prostředků a omezení je výslovně označeno jako přestupek. Při posouzení přiměřenosti je pak nutno vzít v potaz kromě ustanovení zakotvených v českém právním řádu právě i mezinárodní závazky České republiky. Žalovaný rovněž zvažil i postavení žalobkyně, kdy tato má na výběr z moha způsobů, jak usměrňovat chování nezletilého, dále zvažil i četnost trestů a celkové období, kdy k trestání docházelo.
11. Není tedy pravdou, jak uvádí žalobkyně v žalobě, že žalovaný aplikoval čl. 19 Úmluvy před ust. § 59 odst. 1 písm. h) zákona o sociálně-právní ochraně dětí a že odmítl zjišťovat, zdali bylo tělesné trestání aplikované žalobkyní na nezletilého Jakuba přiměřeným výchovným prostředkem. Žalovaný se přiměřeností řádně zabýval, vzal v potaz také mezinárodní závazky České republiky a s ohledem na všechny tyto skutečnosti tedy došel k závěru, že trestání spočívající v bouchání nezletilého po zadku vařečkou v rozsahu 1x až 2x týdně v období srpen 2021 až únor 2022, tedy v rozmezí sedmi měsíců, je nepřiměřeným výchovným prostředkem. Žaloba je proto nedůvodná.

12. Žalovaný v žalobě konstatoval, že odvolací námitky žalobkyně týkající se použitého nástroje a období ve kterém k popsanému fyzickému trestání mělo docházet považoval za účelové. Žalobkyně usilovala o zmírnění důsledků svého jednání. Pokud jde o namítané nedostatky v podobě absence specifikace studií, ze kterých žalovaný čerpal své informace, žalovaný konstatoval, že vycházel z více odborných prací, článků a také informací, které v průběhu let získal v rámci své činnosti na úseku sociálně-právní ochrany dětí.
13. Žalovaný rovněž při rozhodování zvážil všechny skutečnosti a zohlednil rovněž samotné blaho a nejlepší zájem dítěte, o které jde především. Napomenutí je nejmírnější správní trest a jako takový má působit především výchovně, je to správní trest ve všech aspektech preventivní s cílem upozornit na to, že by se chování žalobkyně mělo změnit. Daný trest je proto adekvátní.
14. Žalobkyně v replice uvedla, že nesouhlasí s tím, že žalovaný nepovažoval za relevantní její námitky týkající se období, po které mělo docházet k fyzickému trestání nezletilého. Žalobkyně byla v souladu s § 97 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky oprávněna v průběhu odvolacího řízení uvádět nové skutečnosti i důkazy. Skutečnost o užití výchovného prostředku v období od srpna 2021 do února 2022 explicitně nevyplývá z protokolů o ústním jednání ze dne 30. 5. 2022, na které se odvolává vyjádření žalovaného.
15. Dle žalobkyně výroky žalovaného uvedené ve vyjádření nejsou pravdivé a jsou rozporné s tím, co žalovaný dovodil v odůvodnění napadeného rozhodnutí. Není pravda, že by se žalovaný zabýval zkoumáním toho, zda byl použitý výchovný prostředek přiměřený a že by se zabýval i samotným použitým nástrojem. Otázkou přiměřenosti výchovného prostředku se žalovaný nezabýval, když se v důsledku nesprávné aplikace čl. 19 odst. 1 Úmluvy spokojil s prostým zjištěním, že žalobkyně užila fyzického výchovného prostředku. Jakkoli se žalovaný ve svém vyjádření snaží argumentovat, že se přiměřeností či nepřiměřeností užitého výchovného prostředku zabýval, neodpovídá to skutečnosti.
16. Žalobkyně nesouhlasila ani s argumentací žalovaného, pokud jde o skutečnosti známé mu z jeho úřední činnosti. Z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývá, že správní orgán je povinen uvést, ze které jeho konkrétní úřední činnosti či postupu jsou mu známy tzv. úřední skutečnosti. Nic takového žalovaný neučinil a žalobkyni stále není zřejmé za jakých konkrétních studií žalovaný vycházel. Tato a i další vady napadeného rozhodnutí spočívající v tom, že se žalovaný nezabýval nástrojem použitým při trestání a období, ve kterém mělo k trestání docházet, způsobují nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí.

IV. Jednání

17. Soud ve věci nařídil soudní jednání na

V. Posouzení věci krajským soudem

18. Žaloba byla podána v zákonné dvouměsíční lhůtě (§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního – dále jen s.ř.s.), osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 s.ř.s.) a jde o žalobu přípustnou (zejména § 65, § 68 a § 70 s.ř.s.). Napadené rozhodnutí žalovaného krajský soud přezkoumal v řízení podle části třetí, hlavy II, dílu 1, § 65 a následujících s.ř.s. v mezích uplatněných žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s.ř.s.), ověřil

přitom, zda rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti, a vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době vydání rozhodnutí (§ 75 odst. 1 s.ř.s.).

19. Krajský soud v Brně dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
20. Dle § 5 zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich *přestupkem je společensky škodlivý protiprávní čin, který je v zákoně za přestupek výslovně označen a který vykazuje znaky stanovené zákonem, nejde-li o trestný čin.*
21. Stejně jako za účinnosti předchozí úpravy v zákoně č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, platí, že zákonná definice přestupku „*respektuje základní požadavek demokratického právního státu – totiž, že státní moc může být uplatňována jen v případech a v mezích stanovených zákonem, a to způsobem, který zákon stanoví (viz čl. 2 odst. 3 Ústavy České republiky a čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod).* Tímto požadavkem, který bývá pravidelně nazýván jako princip zákonnosti či legality, je vázána veškerá činnost veřejné správy, a proto je nezbytné jej aplikovat též na problematiku správního trestání, jakožto součást výkonu veřejné správy. Z formálního hlediska má pro naplnění tohoto principu zásadní význam zásada „*nullum crimen sine lege, nulla poena sine lege*“ (tj. *není zločinu, není trestu, nestanoví-li tak zákon*) [k tomu blíže srovnej Hendrych, D. a kol. Správní právo. Obecná část. 6. vydání. Praha: C. H. Beck, 2006, s. 411 a násl.].“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 4. 2009, č. j. 9 As 7/2009–76).
22. Dle § 59 odst. 1 písm. h) zákona o sociálně-právní ochraně dětí se fyzická osoba dopustí přestupku tím, že *použije vůči dítěti nepřiměřený výchovný prostředek nebo omezení.*
23. Dle § 884 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník („občanský zákoník“) lze výchovné prostředky použít *pouze v podobě a míře, která je přiměřená okolnostem, neohrožuje zdraví dítěte ani jeho rozvoj a nedotýká se lidské důstojnosti dítěte.*
24. Dle čl. 3 Evropské úmluvy o lidských právech *nikdo nesmí být mučen nebo podrobován nelidskému či ponižujícímu zacházení anebo trestu.*
25. Ustanovení § 59 odst. 1 písm. h) zákona o sociálně-právní ochraně dětí obsahuje neurčitý právní pojem *nepřiměřený výchovný prostředek*. Zákonodárce užitím neurčitých pojmů dává orgánu aplikujícímu právní předpis prostor, aby posoudil, zda konkrétní situace patří do rozsahu neurčitého pojmu či nikoli. Při aplikaci právní normy s neurčitým právním pojmem spočívá povinnost správního orgánu v tom, že se správní orgán musí zabývat konkrétní skutkovou podstatou, jakož i ostatními okolnostmi případu, přičemž sám musí alespoň rámcově obsah a význam užitého neurčitého pojmu objasnit, a to z toho hlediska, zda posuzovanou věc lze do rámce vytvořeného rozsahem neurčitého pojmu zařadit. Poté, co správní orgán neurčitý právní pojem vyloží, může jej konfrontovat se skutkovými zjištěními konkrétního případu a usoudit, zda zkoumaná skutečnost naplňuje skutkovou podstatu s neurčitým právním pojmem (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 9. 2007, č. j. 5 As 32/2007-83, č. 2362/2011 Sb. NSS; ze dne 18. 1. 2006, č. j. 1 As 20/2005-83; ze dne 17. 8. 2005, č. j. 4 As 8/2004-122; ze dne 28. 7. 2005, č. j. 5 Afs 151/2004-73, č. 701/2005 Sb. NSS; a ze dne 20. 10. 2004, č. j. 1 As 10/2003-58, č. 896/2006 Sb. NSS).
26. Soud předně považuje za nutné zdůraznit a zopakovat, že žalobkyni je kladeno za vinu spáchání přestupku dle § 59 odst. 1 písm. h) zákona o sociálně-právní ochraně dětí,

kterého se dopustila tím, že použila vůči svému synovi nepřiměřený výchovný prostředek. Občanský zákoník v § 884 odst. 2 stanovuje, že výchovné prostředky lze použít pouze v míře, která je přiměřená okolnostem, neohrožuje zdraví dítěte ani jeho rozvoj a nedotýká se lidské důstojnosti dítěte. Žalobkyni je kladeno za vinu porušení těchto právních předpisů. Naopak jí není kladeno za vinu porušení ustanovení Úmluvy o právech dítěte, u které žalobkyně namítá, že její čl. 19 odst. 1 není samo vykonatelný, a nemůže zavazovat subjekty vnitrostátního práva. To však není relevantní, správní orgány k Úmluvě o právech dítěte a k dalším zdrojům mezinárodního práva přihlížely pouze v argumentační rovině, při výkladu neurčitěho právního pojmu *nepřiměřený výchovný prostředek* a při posouzení přiměřenosti žalobkyní použitého výchovného prostředku. Samotná skutková podstata přestupku, jakož i protiprávnost jednání jsou ve vnitrostátní právní úpravě dostatečně zavedeny.

27. Soud považuje za klíčové, že občanský zákoník umožňuje použít výchovné prostředky pouze v podobě a míře, která je přiměřená okolnostem, neohrožuje zdraví dítěte ani jeho rozvoj a *nedotýká se lidské důstojnosti*.
28. Obecný komentář Výboru OSN pro práva dítěte č. 8 (2006), Právo dítěte na ochranu před tělesnými tresty a dalšími krutými nebo ponižujícími formami trestu, uvádí, že tělesné tresty jsou ponižující vždy. Evropský soud pro lidská práva v rozsudku ze dne 3. října 2017, č. 23022/13, D. M. D. proti Rumunsku v bodě 50. uvedl, že „[r]espektování důstojnosti dětí je v souladu s poskytováním proků důležitých pro jejich růst jako plnohodnotných členů komunity. Zajištění základní důstojnosti dítěti znamená, že při odsuzování násilí páchaného na dětech nelze dělat kompromisy, ať už je přijímáno jako ‚tradice‘ nebo je maskováno jako ‚kázeň‘. Jedinečnost dětí – jejich potenciál a zranitelnost, jejich závislost na dospělých – vyžaduje, aby měly větší, nikoli menší ochranu před násilím, včetně domácích tělesných trestů, které jsou vždy ponižující (...).“ A v bodě 51. uvedl „je tedy zřejmé, že respektování důstojnosti dětí nemůže být zajištěno, pokud by vnitrostátní soudy přijaly jakoukoli formu ospravedlnění špatného zacházení, včetně tělesných trestů, zakázané podle článku 3.“ I Evropský soud pro lidská práva tedy vycházel z teze o ponižujícím charakteru všech tělesných trestů. Skutečnost, že tělesné tresty vůči dětem nelze tolerovat později uvádí také např. v rozsudcích ze dne 21. 5. 2019, č. 49450/17, O. C. I. a ostatní proti Rumunsku, bod 43. a ze dne 22. 3. 2018, č. 11308/16, Tlapak a ostatní proti Německu, bod 91.
29. Z nadepsaného plyne, že nepřijatelnost tělesného trestání nezletilých je v judikatuře Evropského soudu pro lidská práva zakotvena mimo jiné právě proto, že jakýkoliv fyzický trest má vždy ponižující charakter, tedy jedná se o zásah do důstojnosti dítěte. Ústavní soud k interpretativní závaznosti judikatury ESLP přihlásil prostřednictvím svého nálezu sp. zn. I. ÚS 310/05 ze dne 15. 11. 2006: „orgány veřejné moci (mají) obecnou povinnost přihlížet k interpretaci Evropské úmluvy prováděné ESLP (...) jak ve věcech, kde rozhodovaly v řízeních proti České republice, tak i ve věcech, které se týkají jiného členského státu Úmluvy, pokud tyto věci mají podle své povahy význam též pro interpretaci Úmluvy v českém kontextu“.
30. Shodný závěr jako ten, který plyne z judikatury Evropského soudu pro lidská práva však lze nalézt i ve vnitrostátní judikatuře, např. Nejvyšší soud ve svém usnesení ze dne 9. 12. 2020, č. j. 8 Tdo 1206/2020, konstatoval, že „[p]ojem přiměřených výchovných prostředků je třeba vyložit v kontextu s ustanovením § 81 až § 117 obč. zák. upravujících všeobecná osobnostní práva, která se týkají každého člověka, tedy i dítěte (srov. MELZER, F., TÉGL, P.

a kol. Občanský zákoník – velký komentář. Svazek IV. § 655-975. Praha: Leges, 2016, s. 1478). Je vhodné též dodat, že tělesné tresty jsou považovány za zásah do lidské důstojnosti, jde o zásah do tělesné integrity trestaného dítěte (viz články 3 a 4 Listiny základních práv Evropské unie).“ Dodal, že oprávnění rodičů použít přiměřených výchovných prostředků jsou omezena tím, že se rodič nesmí dotknout důstojnosti dítěte.

31. Ústavní soud v nálezu ze dne 29. 2. 2008, sp. zn. II. ÚS 2268/07, označil lidskou důstojnost za hodnotu, která je ukotvena v samých základech celého řádu základních práv obsažených v ústavním pořádku. Uvedl, že lidská důstojnost mimo jiné vylučuje, aby s člověkem bylo zacházeno jako s předmětem. *„Otázky lidské důstojnosti jsou v tomto pojetí chápány jako součást kvality člověka, součást jeho lidství. Garantování nedotknutelnosti lidské důstojnosti člověku umožňuje plně užívat své osobnosti. Tyto úvahy stvrzuje preambule Ústavy ČR, která deklaruje lidskou důstojnost za nedotknutelnou hodnotu, stojící v základu ústavního pořádku ČR. Stejně tak Listina základních práv a svobod garantuje rovnost lidí v důstojnosti (čl. 1) a garantuje subjektivní právo na zachování lidské důstojnosti (čl. 10 odst. 1)“*
32. Soud shrnuje, že byť ve vnitrostátní právní úpravě není zákaz fyzického trestání nezletilých zakotven explicitně, je zde explicitně zakotveno, že rodič je oprávněn použít výchovné prostředky pouze v podobě a míře, která se nedotýká lidské důstojnosti dítěte. Na základě shora nadepsané judikatury ESLP či Nejvyššího soudu je pak nutno dospět k závěru, že jakýkoliv tělesný trest má vždy ponižující charakter, tedy jedná se o nepřipustný zásah do důstojnosti dítěte, který nelze akceptovat dle § 884 odst. 2 občanského zákoníku ani dle čl. 10 odstavec 1 Listiny základních práv a svobod. Zákaz ponižujícího trestu je pak zakotven v čl. 3 Evropské úmluvy o lidských právech.
33. Žalovaný se naplněním pojmu nepřiměřeného výchovného prostředku zabýval na straně 10 napadeného rozhodnutí. Odkázal na právní úpravu občanského zákoníku. Konstatoval, že relevantní ustanovení občanského zákoníku mají svůj základ v Úmluvě o právech dítěte. Dále citoval některá ustanovení Listiny základních práv a svobod. Do odůvodnění zahrnul i pasáž z rozsudku Evropského soudu pro lidská práva ze dne 21. května 2019 ve věci O. C. I. a ostatní proti Rumunsku, č. 49450/17, ve kterém Evropský soud pro lidská práva konstatoval, že tělesné trestání dětí nemůže být tolerováno a že státy by měly usilovat o jeho výslovný a úplný zákaz v zákoně i v praxi. Žalovaný se ztotožnil s posouzením prvostupňového orgánu, který dospěl k závěru, že výchovný prostředek používaný žalobkyní byl nepřiměřený, dotýkající se výrazným způsobem lidské důstojnosti jejího syna. Prvostupňový orgán v prvostupňovém rozhodnutí na str. 9 konstatoval že *„považuje daný tělesný trest za nepřiměřený výchovný prostředek, neboť tímto tělesným trestem bylo zasazeno do lidské důstojnosti Jakuba, do jeho tělesné integrity, a to bez ohledu na to, jakou případnou intenzitou byl tento tělesný trest prováděn.“* Zdejší soud tak dospěl k závěru, že správní orgány postupovaly správně, když konstatovaly nepřipustnost fyzického trestu používaného žalobkyní s ohledem na nepřipustný zásah do lidské důstojnosti nezletilého.
34. Není pravda, že by správní orgány vůbec neposuzovaly přiměřenost výchovného prostředku, jak žalobkyně namítá v žalobě. Je však nutno rozlišit v jaké rovině k posuzování přiměřenosti došlo. Správní orgány konstatovaly, že se jednalo o tělesný trest, zasahující do důstojnosti nezletilého, a proto se jednalo o nepřiměřený výchovný prostředek. V této rovině se proto správně zabývaly přiměřeností výchovného prostředku. Naopak nezabývaly se již tím, zda byla síla, intenzita a způsob provedení

tělesného trestu přiměřená situaci, za které jej žalobkyně používala, tedy za situace, kdy nezletilý zlobil, neposlouchal atd. Pokud by tak správní orgány učinily a pokusily by se přiměřenost tělesného trestu v tomto směru posuzovat, připustily by tím, že tělesné tresty mohou být za některých situací přiměřené. Tak tomu však s ohledem na jejich ponižující charakter není, zasažení do lidské důstojnosti nezletilého nemůže být přiměřeným výchovným prostředkem.

35. K dalším žalobním bodům soud konstatuje, že žalovaný dostatečně vypořádal námitky žalobkyně týkající se použitého nástroje při trestání a období, ve kterém mělo k trestání nezletilého docházet. Soud souhlasí s žalovaným v tom, že konkrétní charakter nástroje použitého pro trestání nezletilého nebyl pro řešenou věc určující. Správní orgány se detailněji charakterem použitého nástroje nezabývaly. Ke shledání žalobkyně vinnou z přestupku postačovalo zjištění, že vůči nezletilému používala tělesný trest. Soud má navíc za to, že vařečka je obecné označení používané pro celou řadu dřevěných kuchyňských nástrojů, mezi tyto kuchyňské nástroje tak může spadat i lehká dřevěná obracečka. V rámci celého řízení před prvostupňovým orgánem, např. při ústním jednání, či ve vyjádření ze dne 21. 6. 2022 navíc sama žalobkyně označovala použitý nástroj jako vařečku.
36. Pokud pak jde o období, ve kterém mělo k přestupkovému jednání docházet, správní orgány dospěly k závěru, že se jednalo o období od srpna 2021 do února 2022. Žalobkyně v odvolání namítala, že situace vyvrcholila v období prosinec 2021 až leden 2022, jednalo se tak pouze o období dvou měsíců, nikoliv půl roku. Žalovaný se námitkou žalobkyně důkladně zabýval na str. 14 napadeného rozhodnutí. Konstatoval, že období používání tělesného trestu žalobkyně sama uvedla, jak plyne z protokolu o ústním jednání ze dne 30. 5. 2022. Z protokolu plyne, že žalobkyně popsala chování nezletilého a popsala svou reakci na takové chování. Konkrétně hovořila o trestání nezletilého za užití vařečky a následně o sprchování nezletilého za účelem jeho zklidnění. Poté žalobkyně uvedla, že hovořila o období od začátku srpna 2021 do konce února 2022. Je pravda že přitom žalobkyně explicitně nespecifikovala k jakému konkrétnímu jednání mělo docházet v tomto období. Z kontextu však plyne, že časový údaj uvádí k veškerým dříve popisovaným událostem. Ostatně dle jejích slov k sprchování nezletilého mělo dojít pouze jednou nebo dvakrát, i z toho tak plyne že časové období od srpna 2021 do konce února 2022 žalobkyně uváděla právě k trestání nezletilého za užití vařečky. Ani tato námitka žalobkyně proto není důvodná. Skutkový stav věci byl správními orgány zjištěn řádně a bez důvodných pochybností.
37. S žalobkyní naopak soud musí souhlasit v tom, že pokud správní orgán v textu rozhodnutí argumentuje studiemi vypovídajícími o negativním dopadu tělesných trestů na nezletilé, musí informace o studiích založit do správního spisu tak, aby se s nimi žalobkyně mohla seznámit a reagovat na ně. Žalovaný o existenci takových studií hovořil na str. 11 napadeného rozhodnutí, studie však nikterak nespecifikoval a žádné relevantní podklady v tomto směru do spisové dokumentace nezaložil. Soud však má za to, že se nejednalo o klíčovou část odůvodnění napadeného rozhodnutí, bez které by se odůvodnění neobešlo. Naopak jednalo se o podpůrný argument nad rámec nosných důvodů rozhodnutí. Vzhledem ke skutečnosti, že tato část napadeného rozhodnutí není podstatnou částí odůvodnění rozhodnutí a napadené rozhodnutí by obstálo i bez ní, soud má za to, že pochybení v tomto směru nemá vliv na výrok napadeného rozhodnutí a tedy ani na jeho zákonnost.

VI. Závěr a náklady řízení

38. Optikou shora učiněného náhledu je proto zřejmé, že postup žalovaného nevybočil z rámce zákonem stanovených právních hledisek, v odůvodnění rozhodnutí jsou správně posouzeny rozhodující právní i faktické skutečnosti, z nichž žalovaný vycházel, skutková zjištění jsou přehledně a srozumitelně uvedena a vyplývají z uvedených důkazů. Skutkový stav věci byl zjištěn v souladu s ustanovením § 3 správního řádu. Soud neshledal ve správním řízení žádná procesní pochybení, která by měla za následek nezákonnost rozhodnutí ve věci samé.
39. Soud tak neshledal žádný z uplatněných žalobních bodů důvodným a nad rámec uplatněných žalobních bodů nezjistil žádnou vadu, jež by měla za následek nezákonnost žalobou napadeného rozhodnutí a k níž by musel přihlížet z úřední povinnosti. Soud proto žalobu jako nedůvodnou podle ustanovení § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.
40. Výroky II. a III. o náhradě nákladů řízení jsou odůvodněny ustanovením § 60 odst. 1 s.ř.s., když úspěšnému žalovanému nevznikly náklady řízení nad rámec jeho běžné úřední činnosti a žalobkyně nebyla v řízení úspěšná, protože nemá právo na náhradu nákladů řízení.
41. Soud proto rozhodl tak, jak je uvedeno ve výrokové části tohoto rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 31. března 2025

JUDr. Petr Polách v. r.
samosoudce

